

Sygn. akt V KK 102/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **S. K.**

ukaranego z art. 116 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 24 maja 2022 r.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

na korzyść ukaranego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 20 lipca 2020 r., sygn. akt II W (...)

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i uniewinnia S. K. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia, a kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym z dnia 20 lipca 2020 r., sygn. akt II W (...), Sąd Rejonowy w W. uznał obwinionego S. K. za winnego tego, że w dniu 14 maja 2020 r. w miejscowości K. gm. K. województwa (...) nie przestrzegał nakazu odbycia obowiązkowej kwarantanny po przekroczeniu granicy państwowej zawartego w § 2

ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, stanowiącego wykroczenie z art. 116 § 1 k.w. i za to podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 100 zł grzywny. Ponadto, Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 zł tytułem opłaty oraz kwotę 70 zł tytułem zwrotu wydatków.

Wyrok nakazowy nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 13 sierpnia 2020 r.

Kasację od wyroku nakazowego wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżył powyższe orzeczenie w całości na korzyść ukaranego, zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa materialnego, tj. art. 116 § 1 k.w. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy czyn przypisany S. K. nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia”. Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W. i uniewinnienie S. K. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich okazała się zasadna w stopniu oczywistym, pozwalającym na jej uwzględnienie na posiedzeniu wyznaczonym w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Słuszne jest zarówno stanowisko skarżącego, jak i konkluzja wyводу kasacji, że w analizowanej sprawie brak było możliwości ukarania obwinionego S. K. na podstawie art. 116 § 1 k.w., albowiem obwiniony nie wypełnił znamion przypisanego mu wykroczenia.

Oczywistym powodem zasadności wniesionej kasacji jest już stwierdzenie, że w chwili popełnienia czynu zarzucanego S. K. nie obowiązywał przepis nakładający obowiązek kwarantanny, którego naruszenie mu przypisano.

Przepis § 2 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020, poz. 491), nakładający nakaz odbycia kwarantanny utracił moc obowiązującą z dniem 31 marca 2020 r. na mocy przepisu § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2020, poz. 565). Czyn zarzucony obwinionemu miał zaś miejsce 14 maja 2020 r.

Jak nadto wynika z akt sprawy i zawartej tam informacji uzyskanej od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w W. podstawą nałożenia na obwinionego S. K. kwarantanny w związku z przekroczeniem granicy państwowej nie były przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r., lecz przepis § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu pandemii (Dz. U. z 2020, poz. 792).

Skoro zatem przepis rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. nie obowiązywał w chwili czynu, to tym samym S. K. nie mógł naruszyć zawartego w nim obowiązku, a tym samym stawiany mu zarzut był w sposób oczywisty pozbawiony podstaw. Okoliczność ta samoistnie przesądza o zasadności kasacji, konieczności uchylenia wyroku nakazowego oraz uniewinnieniu S. K..

Fakt, że treść przepisu § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu pandemii, obowiązującego w chwili czynu, odpowiada treści przepisu § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia MZ z 20 marca 2020 r. (podobnie jak obowiązującego wcześniej, tj. od 31 marca 2020 r. przepisu § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r., Dz. U. z 2020, poz. 566) nie zmienia tego ustalenia, albowiem zgodnie z zasadą skargowości przedmiotem rozstrzygnięcia sądu jest zawsze postawiony zarzut i wyznaczone nim granice.

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy także zasadność stanowiska kasatora wskazującego, że przepis § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia MZ z 20 marca 2020 r., oraz jego odpowiednik zawarty w przepisie § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia RM z dnia 2 maja 2020 r., a także przepis § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia RM z dnia 31 marca 2020 r. nie spełniają kryteriów ustawowych niezbędnych z punktu widzenia wymogów zawartych w art. 92 ust. 1 Konstytucji. Nie wykonują w istocie ustawy, lecz wprowadzają samoistne regulacje limitujące w sposób niedopuszczalny konstytucyjne wolności, w tym wolność poruszania się o której mowa w art. 52 ust. 1 Konstytucji. Należy w tym zakresie przywołać argumenty wskazane przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 października 2021 r., III KK 344/21, w którym stwierdzono, że przepis § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia MZ z 20

marca 2020 r., nakładający obowiązek 14-dniowej kwarantanny jedynie z powodu faktu przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej został ustanowiony z przekroczeniem upoważnienia ustawowego, wynikającego z art. 46 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 ze zm.). Minister Zdrowia nie mógł skutecznie i w sposób prawnie wiążący ustanowić obowiązku poddania się 14-dniowej kwarantannie, a tym samym wprowadzony bez upoważnienia ustawowego nakaz, jako wprost sprzeczny z zagwarantowanymi konstytucyjnie prawami do wolności oraz swobodnego poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 52 ust. i art. 31 ust. 1 i 3 Konstytucji), nie może w sposób oczywisty tworzyć podstawy prawnej do wypełnienia blankietu normy sankcjonowanej z art. 116 § 1 pkt 3 k.w. i prowadzić do ukarania na podstawie tego przepisu. „Sprzeciwiałoby się to nie tylko samej idei państwa prawa, ale także stanowiło naruszenie istoty konstytucyjnie chronionych wolności i praw jednostki. Tymczasem obowiązkiem wszystkich organów państwa jest stanie na ich straży oraz stanowienie i stosowanie przepisów w sposób zgodny z tymi wolnościami i prawami człowieka zapisanymi w Konstytucji.” (III KK 344/21).

Z tych wszystkich powodów, jak trafnie wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich, w analizowanej sprawie doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia prawa materialnego, tj. art. 116 § 1 k.w., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy czyn przypisany S. K. nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia. Brak zatem było podstaw do ukarania obwinionego na podstawie tego przepisu.

Powyższe uchybienie skutkowało koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W. oraz uniewinnienia S. K. od popełnienia wykroczenia z art. 116 § 1 pkt 3 k.w. Konsekwencją tego rozstrzygnięcia jest decyzja o obciążeniu Skarbu Państwa kosztami postępowania w sprawie.

Mając powyższe na względzie, należało orzec jak w sentencji wyroku.

